

Förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2008/09:26 Förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. samt nio motioner med 16 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2008.

I propositionen lämnas förslag till en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om förbud mot utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Motionerna från allmänna motionstiden rör hund- och kattägares ansvar för sina djur m.m. Motionsyrkandena tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och bereds därför förenklat. Utskottet tillstyrker lagförslaget. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.	6
Motioner som bereds förenklat	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11
<i>Bilaga 3</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 2	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:26.

2. **Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 30 oktober 2008

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Carina Ohlsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Bo Bernhardsson (s), Anita Brodén (fp), Ann-Kristine Johansson (s), Sofia Arkelsten (m), Rune Wikström (m), Wiwi-Anne Johansson (v), Tina Ehn (mp), Staffan Appelros (m), Aleksander Gabelic (s), Helén Pettersson i Umeå (s), Eva Selin Lindgren (c) och Irene Oskarsson (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:26 Förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. I propositionen föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. Lagrådet har yttrat sig över lagförslaget.

Utskottet behandlar även 16 motionsyrkanden angående sällskapsdjur från den allmänna motionstiden 2008. Motionsyrkandena rör bl.a. hund- och kattägares ansvar för sina djur. Yrkandena tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden och bereds därför förenklat.

Bakgrund

Under 2002 uppmärksammades i svensk media att katter och hundar i vissa asiatiska länder hölls och avlivades med grymma metoder vid produktion av pälsar. Dessa pälsar exporterades sedan till andra länder. Katt- och hundpäls påvisades i klädesplagg och leksaker som förekom i handeln inom EU. Frågan aktualiserades i riksdagen och krav på importförbud väcktes såväl i Sverige som i andra EU-länder.

På svenskt initiativ diskuterades frågan om import av katt- och hundpäls i ministerrådet. Europeiska kommissionen ansåg att EU endast kunde förbjuda import baserat på djurskyddsproblem i ett tredje land, om medlemsstaternas nationella åtgärder på området medförde problem på den inre marknaden.

Kommissionen föreslog i november 2006 en förordning som skulle ersätta de nationella förbud som vissa medlemsstater infört mot import av katt- och hundpäls och som tillgodosåg behovet av fri rörlighet av päls och pälsprodukter i EU samtidigt som pälsprodukter som härrörde från katter och hundar inte skulle finnas på marknaden. Därefter antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007. EG-förordningen ska börja tillämpas den 31 december 2008.

Inom Jordbruksdepartementet har det utarbetats en promemoria kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. (Ds 2008:33). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig på Jordbruksdepartementet (dnr Jo2008/1479).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om förbud mot utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Den som med uppsåt bryter mot det i förordningen (EG) nr 1523/2007 intagna förbudet att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls på marknaden döms enligt den föreslagna lagen till böter. Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet. Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar.

Statens jordbruksverk ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden. Överträdelser av förbudet mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) och Husdjursgenetiska laboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ska på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt eller hund.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

Lagen föreslås träda i kraft den 31 december 2008.

Utskottets överväganden

Lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

I artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förbjuds utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Förordningen förbjuder även import till och export från EU av sådana varor. En förordning är i enlighet med artikel 249 i EG-fördraget till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Förbudet i artikel 3 är alltså direkt gällande rätt i Sverige. Förordningen förutsätter dock kompletterande åtgärder på nationell nivå i vissa avseenden. Medlemsstaterna åläggs i artikel 8 en skyldighet att införa regler om sanktioner för överträdelse av förordningens förbud och att se till att dessa regler tillämpas. Bestämmelserna ska anmälas till kommissionen senast den 31 december 2008 och därefter när bestämmelserna ändras. Det finns även behov av att komplettera EG-förordningen med bestämmelser om tillsyn. Bestämmelser om straff för överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls och bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av förbudet kräver lagform.

Regeringen föreslår att de bestämmelser som ska komplettera EG-förordningen ska tas in i en särskild lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ha rätt att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen. Tillsynen över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden ska utövas av Statens jordbruksverk. Tillsynsmyndigheten ska i den utsträckning som behövs för tillsynen ha rätt att

- på begäran få upplysningar och ta del av handlingar,
- få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att varor som innehåller päls av katt och hund säljs eller förvaras och där göra de undersökningar som behövs och ta prover,
- meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förbudet ska följas.

Tillsynsmyndigheten ska vidare ha rätt att ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet att släppa ut katt- och hundpäls på mark-

naden. Den som är föremål för tillsyn ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras. Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsyn enligt lagen. Hjälp av Polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att tillsynen inte kommer att kunna utföras utan att Polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller att det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Regeringen föreslår att det i första hand bör vara Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) respektive Husdjursgenetiska laboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som ska ha ansvaret för att på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt respektive hund. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna lämnas till annat lämpligt laboratorium. När Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) bedömer att man har en lämplig metodik för att analysera päls bör även SVA:s resurser kunna tas i anspråk för att utföra dessa analyser.

Enligt lagförslaget bör förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls sanktioneras med straff. Den som uppsåttligen bryter mot förbudet att på marknaden släppa ut päls av katt eller hund eller varor som innehåller sådan päls ska dömas till böter. Detsamma gäller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet. Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

Överträdelser av förbudet i EG-förordningen mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Utbyte av brott enligt den föreslagna lagen ska förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.

Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud enligt den nya lagen ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringen bedömer att Tullverket bör tillföras medel från Statens jordbruksverks förvaltningsanslag med anledning av förbudet i EG-förordningen och de sanktionsregler som föreslås komplettera förordningen. Jordbruksverket bör bära kostnaderna för att analysera päls med anledning av förbudet i EG-förordningen.

Utskottets ställningstagande

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls syftar till att undanröja hindren för den inre marknadens funktion och att återupprätta konsumenternas förtroende så att de kan vara säkra på att de pälsvaror som de köper inte innehåller päls av katt eller hund. Medlemsstaterna är enligt förordningen bl.a. skyldiga att införa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i samband med överträdelse av förordningen och i övrigt vidta alla nödvändiga åtgärder för att sanktionerna ska tillämpas. Utskottet, som finner att lagförslaget uppfyller EU-förordningens kriterier i dessa avseenden, tillstyrker regeringens förslag.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, fp, kd) om djurskydd avseende sällskapsdjur med förslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Utskottets ställningstagande

De i bilaga 3 upptagna motionsförslagen, 16 motionsyrkanden, rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Under 2007 har detta gjorts i betänkandet 2007/08:MJU5. Riksdagen avslog i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:26 Förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09: MJ203 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot s.k. kamphundar.

2008/09: MJ246 av Roland Bäckman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade förutsättningar för högre status för katter.

2008/09: MJ277 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör införa en lag om märkning och registrering av katter.

2008/09: MJ326 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas med uppgift att utreda frågan om hur ägaransvar för katter kan lagfästas.

2008/09: MJ374 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av underlag för att skapa klarhet kring ägaransvar och obligatorisk ID-märkning av katter.

2008/09: MJ377 av Solveig Hellquist m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska tillsätta en kattutredning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att minska kattstammen i Sverige.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska införas bestämmelser om att katter ska ha samma skydd i lagstiftningen som t.ex. hundar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bestämmelser om ägares skyldighet att registrera, märka och kastrera sina katter.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kattägares ansvar för tillsyn av sina djur.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska betraktas som brott och vara förenat med sanktioner att överge sina djur.

2008/09: MJ434 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunna kräva ökat ägaransvar med möjlighet till sanktioner mot ägare av sällskapsdjur som missköter sig.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en allmän översyn av tillsynslagen vad gäller sällskapsdjur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda åldersgräns för inköp av sällskapsdjur.

2008/09: MJ489 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kamphundar och möjligheten att meddela kopplingstvång för att skydda människor.

2008/09: MJ494 av Anders Ygeman m.fl. (s):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kattutredning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls¹.

De begrepp som används i denna lag har samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

Tillsyn

3 § Tillsyn över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 utövas av Statens jordbruksverk (tillsynsmyndigheten).

4 § Tillsynsmyndigheten har i den utsträckning som behövs för tillsynen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att sådana varor som omfattas av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förvaras eller bjuds ut till försäljning och där göra undersökningar och ta prover.

Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

5 § Den som är föremål för tillsyn ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras.

6 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007, den här lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas.

7 § Tillsynsmyndigheten får besluta om att ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i Europaparlamentets och rådets förord-

¹ EUT L 343, 27.12.2007, s. 1, (Celex 32007R1523).

ning (EG) nr 1523/2007. Tillsynsmyndighetens beslut gäller omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat.

Tillsynsmyndigheten ska på ägarens bekostnad förstöra en vara som tagits om hand när beslutet om omhändertagande vunnit laga kraft.

Hjälp av polismyndighet

8 § Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsynen.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Straff

9 § Till böter döms den som med uppsåt bryter mot Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 genom att på marknaden släppa ut päls av katt eller hund eller varor som innehåller sådan päls.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot det förbud som avses i första stycket.

Om gärningen är att anse som ringa, döms inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

10 § Bestämmelser om straff för olovlig import och export av sådana varor som omfattas av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Förverkande

11 § Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

Överklagande

12 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt 6 och 7 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2008.

BILAGA 3

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 2

Motion	Motionärer	Yrkanden
2. Motioner som bereds förenklat		
2008/09:MJ203	Rolf Gunnarsson (m)	
2008/09:MJ246	Roland Bäckman (s)	
2008/09:MJ277	Catharina Bråkenhielm (s)	
2008/09:MJ326	Catharina Bråkenhielm (s)	
2008/09:MJ374	Marietta de Pourbaix-Lundin (m)	
2008/09:MJ377	Solveig Hellquist m.fl. (fp)	1–6
2008/09:MJ434	Birgitta Ohlsson m.fl. (fp)	1–3
2008/09:MJ489	Mikael Oscarsson (kd)	
2008/09:MJ494	Anders Ygeman m.fl. (s)	15